

Fietsen

2002

Fietstocht rond Katlijk, Oranjewoud, Oude- en Nieuwehorne.

Lengte ca. 25 km.

ROUTEBESCHRIJVING

De tocht heeft een lengte van ongeveer 25 km. Het startpunt is het kerkje aan de Kerkelaan in Katlijk. Vanaf het kerkje Kerkelaan rechts, later Weversbuurt, later Bieruma Oostingweg, richting Oranjewoud. Tweede weg rechts, Domineessingel. Volgen tot afslag rechts Marijkemuoiwei. Bocht naar rechts, rechtdoor, fietspad Fuotpaden. Einde fietspad rechtsaf, Jan Jonkmanweg. Fietspad links Imke Klaverpaad. Einde fietspad linksaf, Hogeveensweg. In Bontebok tweede weg rechts, Eerste Compagnonsweg, u rijdt nu rechts van het kanaal. Afslag rechts, Tweede Wijsreed. Afslag links, Bospad, later fietspad, later Zijweg. Kruising rechtdoor, Pastorielaan (Schoterlandseweg oversteken). Einde weg linksaf, Buitenweg. Volgen tot afslag rechts, zandweg met fietspad Siebe Annesweg. Einde weg rechts, Tjongervallei. Einde weg rechts, fietspad langs Schoterlandseweg. Eerste weg links, Breedsingel, naar Katlijk, later Kerkelaan, terug naar het startpunt, het kerkje van Katlijk.

Katlijk

Hét uitgangspunt voor een fietstocht.

Fietstocht rond Katlijk, Oranjewoud Oude- en Nieuwehorne.

De start is bij het middeleeuwse **dorpskerkje** van **Katlijk**, dat is gerestaureerd door de stichting "Alde Fryske Tsjerken". Bij de kerk staat een **klokkenstoel**, waar van 21 tot en met 31 december het oude gebruik van het Sint Thomasluiden in ere wordt gehouden. Dit luiden vindt alleen nog plaats in Katlijk en Oudehorne. In het weiland naast de klokkenstoel ziet u een **dobbe**, een drinkplaats voor vee. Het frappante van een dobbe is, dat er het hele jaar volop water in staat. Dit in tegenstelling tot de sloten rond het weiland, die in de zomer zonder water staan. De route voert vanaf het kerkje en de klokkenstoel in **Katlijk** via de Weversbuurt richting **Oranjewoud**. Aan de Bieruma Oostingweg bevindt zich aan rechterkant de in 1924 gebouwde en in 1993 volledig gerestaureerde **Belvédère**. Vanaf deze 30 meter hoge Belvédère heeft u een prachtig uitzicht over de omgeving. Aan de linkerkant van de Domineessingel ligt het park de **Overtuin**, hetgeen vrij toegankelijk is. De ingang bevindt zich vanaf de Domineessingel rechts over de brug, aan de Lindelaan. Tegenover de ingang van het park is het **landhuis Oranjewoud**. Prinses van Oranje, Albertina Agnes, weduwe van de Friese stadhouder Willem Frederik van Nassau, heeft het buitenverblijf in 1676 laten bouwen op een reeds bestaand landgoed. In de Franse tijd is het verwoest, maar in 1829 is er op dezelfde plaats een nieuw landhuis gebouwd. Aan de rechterkant van de Domineessingel ligt het **landgoed Oranjestein**. Het landhuis is gebouwd in 1821 door de welvarende Friese koopman Pieter Cats en zijn echtgenote Rinske Heringa. Schoonzoon Johannes Bieruma Oosting, getrouwd met dochter Sjuwke neemt het bezit later over. De tuin is aangelegd in Engelse landschapsstijl door Lucas Pieter Roodbaard. Van Roodbaard wordt gezegd, dat hij regelmatig met een borrel op achter de tekentafel ging zitten. Hoe meer hij dronk, des te meer kronkelige paadjes hij tekende. De huidige eigenaar, de familie De Beaufort, stelt het landgoed in de zomermaanden, van midden juli tot midden augustus, open voor een wandeling. De ingang bevindt zich aan de Marijkemuoiwei. Verder bevindt zich aan deze weg het voormalige buurtschap **Brongerga**. Links van de weg staat op een hoog kerkhof een **klokkenstoel**. Deze staat in feite op de grafkelder van de familie Van Limburg Stierum.

Terug in de richting van **Katlijk** maken de parken plaats voor het besloten Woudenlandschap, met de boomwallen en singels. Via het Imke Klaverpaad gaat de rit naar **Bontebok**. In Bontebok rijden we langs de Schoterlandse Compagnonsvaart. Deze vaart was tijdens de verving, in de zestiende eeuw, een

belangrijke vaarverbinding via Heerenveen naar het Tjeukemeer.

We bereiken dan **Nieuwehorne** waar we ter hoogte van het Nederlands Hervormde kerkje, de Schoterlandseweg kruisen. Boven de toegangsdeur in de noordzijgevel van de kerk zit een gedenksteen met daarin het familiewapen van de Scheltinga's, destijds Grietman van Schoterland.

Via de Pastorielaan bereiken we de Buitenweg richting **Oudehorne**. Links van de weg staat een **monument** ter nagedachtenis aan het neerstorten van een Lancaster bommenwerper op het weiland achter het monument, in de nacht van 13 op 14 september 1942. De 7 bemanningsleden liggen begraven op het kerkhof van Nieuwehorne. Direct nadat u de Siebe Annesweg bent ingeslagen, begint rechts een door Staatsbosbeheer aangegeven wandelroute. Even verderop langs de Siebe Annesweg bevindt zich links een hoger gelegen gedeelte, waar zich omstreeks 900 een vroeg christelijke begraafplaats met kapel zou hebben bevonden. We komen dan op de Tjongervallei, waar aan onze linkerhand de **Tjonger** stroomt. Rond de jaren tachtig in de vorige eeuw is de Tjonger gekanaliseerd.

Als we het Sevenaerpad kruisen kunnen we van de route afwijken door linksaf naar de Tjonger te rijden. We komen dan bij een van de vele sluisen in de Tjonger. Over dit sluisje ligt tegenwoordig een fietsbrug. Het fietspad voert aan de Stellingwerper zijde van de Tjonger naar Oldeberkoop.

De Tjongervallei volgend, komen we bij het zuidelijkste puntje van het **Katlijker Schar**. Dit is een bosgebied dat in het begin van de vorige eeuw is aangelegd door de familie Bieruma Oosting. In 1969 is het gebied aangekocht door It Fryske Gea. De naam "Schar" is afkomstig van "meenschar", een gemeenschappelijke weide waar het vee van de hoge zandgronden in de zomer werd "ingeschaard". Er lopen **Schotse Hooglanders** in het Katlijker Schar. Het zijn vriendelijke dieren die het hele jaar door buiten zijn. Aan de linkerkant staat een uitkijktoren "**Tsjongertoer**". Vanaf deze toren heeft u een uniek uitzicht over de **Tjongerdellen**. We vervolgen de weg naar de Schoterlandseweg. Iets voorbij de afslag via de Breedsingel naar de kom van Katlijk, ligt aan de linkerkant van de Schoterlandseweg, de **Katlijker Heide**.

Via de Breedsingel komt u in de kom van Katlijk, daar staat het beeld "**De Raaptepper**". Katlijk was in het verleden bekend door het verbouwen van zandrapen. Voorbij de kom van Katlijk voert de weg terug naar het startpunt, het kerkje van Katlijk. Meer informatie over Katlijk op internet: www.katlijk.nl.